

Chýba nám spoločná pozícia vlády a samosprávy k SPP po roku 2020

„Ak si myslíte, že vhodné podmienky budúcej Spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) po roku 2020 pre vašu krajinu vybojuje za vás niekto iný, mýlite sa,“ Pekka Pesonen, výkonný riaditeľ organizácie COPA na zasadnutí komôr V4 v Maďarsku, 01.12.2016

Spoločná poľnohospodárska politika (ďalej SPP) je politikou, ktorá na úrovni Európskej únie zasahuje a ovplyvňuje poľnohospodárstvo každej krajiny. To, že vplyv politiky nie je rovnaký vo všetkých krajinách, cítiť veľmi výrazne v krajinách, ktoré vstúpili do Európskej únie od roku 2004. Napriek tomu, že mal byť postupne systém podpôr vyrovnávaný, nové členské krajiny stále „nedobehli“ starú pätnástku. Chyba je hlavne na našej strane, keďže sme ani my, ani štát nedokázali využiť výhody, ktoré SPP poskytuje.

Na rozdiel od iných krajín, SPP od roku 2004 neurobila agropotravinárstvo na Slovensku silnejším, ani jednoduchším. Pri príprave SPP po roku 2020 je potrebné si veľmi skoro ujasniť, či je táto politika skutočne spoločná, či chceme takúto spoločnú politiku. Či chceme podporu v prvom pilieri v takej podobe, ako je teraz, pretože pôsobí silne demotivačne a môžeme ju prirovnať k tabletkám na spanie. Či vieme a či štát chce druhý pilier nastaviť transparentne a motivačne. Či sem budú aj naďalej prúdiť eurofondy v doterajšej podobe, silne podporujúcej korupciu. Otázok je veľa. No základným predpokladom je, aby sa rezortné ministerstvo a vláda so samosprávou dohodli a presadzovali, resp. prebojovali požiadavky zjednotenej samosprávy na úrovni Európskej komisie.

Nemáme ešte spoločnú pozíciu k SPP po roku 2020 s vládou

Mnohé členské štáty dopĺňajú poľnohospodársku politiku o opatrenia, ktorými stabilizujú sektor poľnohospodárstva. Výsledkom je zamestnanosť na vidieku, produkcia domácich potravín a zabezpečenie potravinovej sebestačnosti krajiny, ale aj stabilita prostredia pre poľnohospodárov.

Práve rok 2018 môže byť zlomovým rokom pre všetkých poľnohospodárov, pretože o budúcej politike sa nielen diskutuje, ale už sa dnes o nej aj intenzívne rokuje a v nasledujúcich mesiacoch budú prijímané dôležité rozhodnutia. Príkladom pre nás môžu byť krajiny V4, teda tie, ktoré sú nám najbližšie. Česká republika na úrovni vlády schválila svoju pozíciu k SPP, ktorá bola pripravená v spolupráci so zástupcami poľnohospodárskej samosprávy už v prvom polroku 2017. Podobne Poľsko má stanovené priority pre poľnohospodárstvo ako reakciu na dokument, o ktorom diskutovala Rada ministrov 16. mája 2017.

Agropotravinárska samospráva sa so štátom u našich susedov dohodla v princípe na tom, čo je dané v Bratislavskej deklarácii z dielne SPPK. V prvom rade žiadajú silnú a zároveň „férovú“ poľnohospodársku politiku, ktorá bude reagovať na výkyvy cien, poskytovať primerané financovanie sektora tak, aby poľnohospodári neboli najmenej zarábajúcim sektorom. Zároveň je požiadavka na zachovanie I. a II. piliera, vytvorenie záchrannej siete, vytvorenie krízovej rezervy, ale aj zjednodušenie politiky, či výrazné zníženie byrokracie pre obidve strany, teda pre poľnohospodárov, ale aj pre pracovníkov štátnych inštitúcií podieľajúcich sa na implementácii SPP.

Poľnohospodárstvo, podobne ako niektoré iné odvetvia, nie je možné meniť kedykoľvek a akokoľvek. Ak má poľnohospodárstvo skutočne fungovať, musí dobre fungovať spolupráca medzi poľnohospodármi a štátom. Veď práve štát má vytvárať vhodné podmienky na hospodárenie na pôde. Zároveň každý malý, či veľký, mladý, či starý, fungujúci alebo vznikajúci podnik potrebuje vedieť dopredu, čo od neho štát očakáva, ale aj to, ako mu štát pomôže, či aké podpory štát svojim vlastným poľnohospodárom garantuje.

V prvom polroku 2018 bude navrhnuté financovanie SPP na roky 2021 až 2028, a to už počas súčasného bulharského predsedníctva. Následne bude pripravovaná legislatíva, ktorá bude mať vplyv na každého poľnohospodára v EÚ. Ak majú poľnohospodári na Slovensku obstáť, musí čím skôr štát, v tomto prípade Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR pripraviť v spolupráci so zástupcami poľnohospodárov spoločnú pozíciu k budúcej poľnohospodárskej politike. A aktívne ju na pôde Bruselu presadzovať.

V čom spočíva pozícia samosprávy k SPP po roku 2020

Pozícia SPPK k SPP po roku 2020, s ktorou sa stotožnili aj zástupcovia Rady poľnohospodárskych a potravinárskych samospráv, bola zverejnená už 31. marca 2017 pod názvom Bratislavská deklarácia, pričom sa k nej doteraz prihlásilo 9 samospráv z krajín východnej časti EÚ. Bratislavská deklarácia definuje potrebu silnejšej, spravodlivejšej a jednoduchšej SPP, založenej na spravodlivých a rovnakých podmienkach pre poľnohospodárov vo všetkých členských štátoch EÚ bez diskriminácie historicky väčších podnikov, udržaní silného rozpočtu a zjednodušenia SPP, spravodlivého fungovania potravinového reťazca, riadenia rizík a tým zabezpečenie príjmu pre poľnohospodárov a udržanie poľnohospodárskej výroby vo vidieckych oblastiach EÚ. A s tým nemôže rezortné ministerstvo, ani vláda SR nesúhlasiť.